

По време на Кримската война (1853-1856 г.) от края на май до началото на септември

1854 г. Варна е сборен пункт и главна база на съюзническите английски и френски войски пред

1. Варна през 1854 г. - общ изглед

При обсадата на Варна през 1828 г. (по време на Руско-турската война от 1828-1829 г.) варненски

През 1832-1837 г. при султан Махмуд II (1808-1839) варненската крепост е поправена и разшире

2. Главната улица на Варна - пристигането на щаба

След дебаркирането на англо-френските войски във Варна зад крепостните стени са разтоварени

На 10 август (29 юли ст. с.) 1854 г., четвъртък, към 7 часа вечерта във Варна избухва голям пожар.

Пламъците тръгват от запалено буре със спирт във френски интендантски склад (Letters 1855: 100).

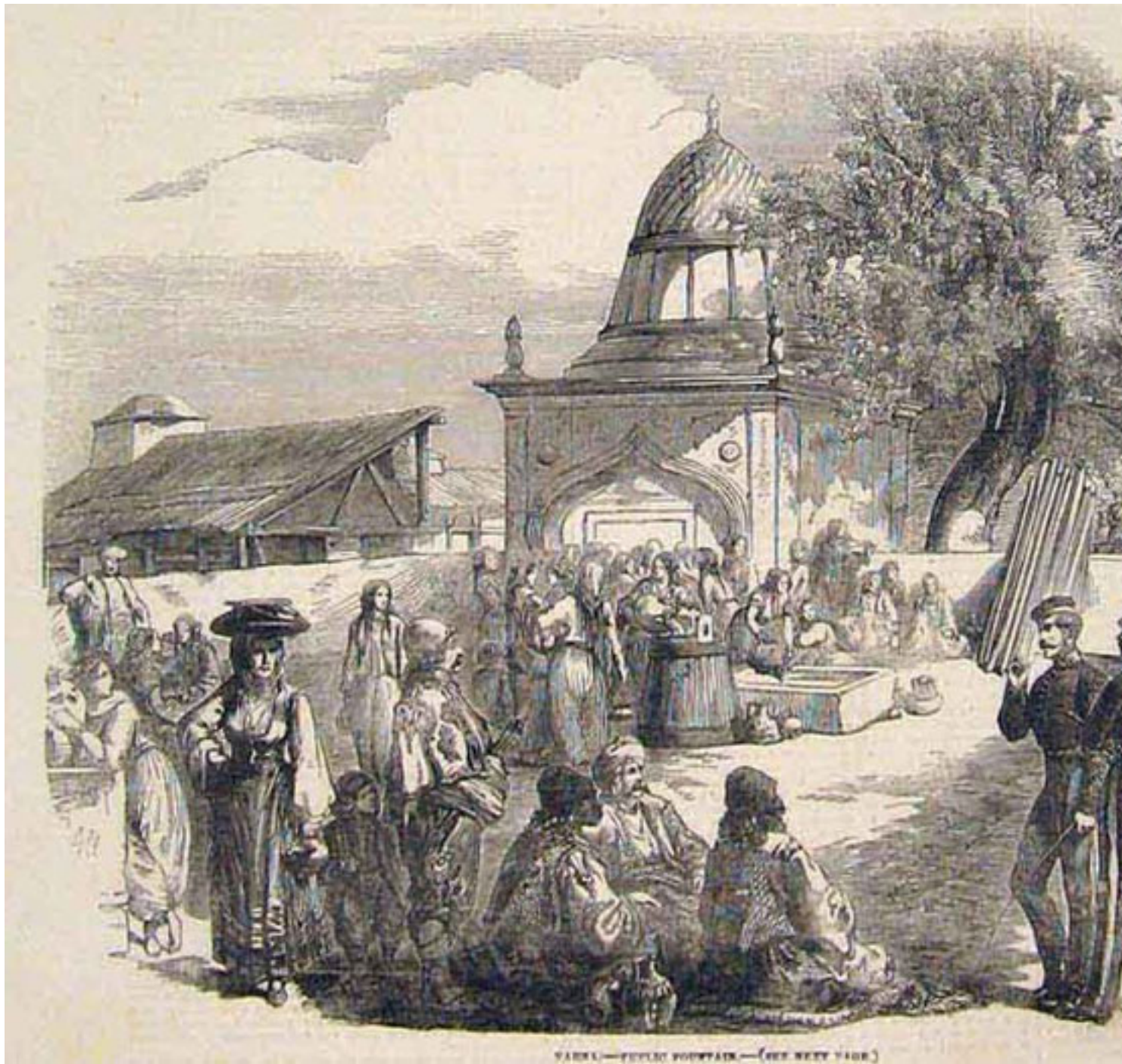
3. Варна - пристанищната порта

В гасенето на пожара се включват френските инженерни части и алжирските зуави, генерал Б

При пожара е и главнокомандващият френската армия маршал Сент Арно (Saint-Arnaud). Борба

"Имаше един момент на жестоко безпокойство, когато работниците, които подкопаваха с бравди

От този момент нататък опасността не беше вече неизбежна. Складовете бяха отцепени, огъня

4. Варна - обществена чешма

Щетите от пожара са огромни. Според Никълъс Уудс, кореспондент на лондонския "Морнинг Хералд"

"Повече от 700 частни къщи и три джамии заедно с около 100 лавки за алкохол и 200 или 300 складиращи

Англичаните също пострадаха сериозно. Всички техни складове за сухари, ечемик, захар, кафе,

Изгоряха 19 000 чифта войнишки обувки и огромно количество кавалерийски саби, които бяха о

5. Варна след пожара

След пожара една седма част от Варна е в развалини (Bazancourt 1856: 143). Изгарят 500 къщи

Анастас Ангелов

<http://liternet.bg/publish10/aangelov/pozharyt.htm>

БЕЛЕЖКИ

1. Франсес Дъбърли (жена на ковчезника на 8-ми хусарски полк - капитан)

... Кеят бе пълен с турци, гърци, пехотинци, артилеристи и хусари; навсякъде около нас имаше

... Оглеждах улиците - ужасно павирани, целите в дупки и хлъзгави като стъкло". (Duberly 1855:

2. Цитаделата Барут хане (разрушена през 1908 г.) - барутен склад в западната част на варненс

3. "Там имаше военни складове с дърва, въглища, ечемик и слама, смола, катран и спиртни напитки

4. При крепостните батареи и подземните галерии към тях се съхраняват още 40 000 кубически

5. "Те останаха на поста си върху покривите на складовете, мокреха одеяла и заливаха построй

6. По това време главнокомандващият английската армия лорд Раглан (Raglan) е при адмирал Д

7. "Войниците и моряците работеха с помпите, поливаха с вода складовете и събаряха къщите,
8. Калторп, позовавайки се на главния интендант на английската армия генерал Филдер (Filder)
9. Изгарят и магазините на придружаващите армията маркитанти. "Бакалията на г-дата Хансон

ЛИТЕРАТУРА

- Кабакчиев 1910:** Кабакчиев, Ст. Спомени за града Варна от времето на Кримската война (
- Кузев 1962:** Ал. Кузев. Средновековната крепост на град Варна. // ИВАД, XIII, 1962.
- Шкорпил, Шкорпил 1909:** Шкорпил, Х., Шкорпил, К. Турските укрепления във Варна (от 1828 и 1834
- Bazancourt 1856:** L'Expédition de Crimée jusqu'à la prise de Sébastopol. Chronique de la guerre
- Calthorpe 1856:** [Somerset John Gough Calthorpe]. Letters from head-quarters; or, The Realitie

- Connolly 1857:** Connolly, T. W. J. The History of the Royal Sappers and Miners: From the Form
- Duberly 1855:** Duberly, Henry. Journal kept during the Russian War. From the Departure of th
- Letters 1855:** Letters du maréchal de Saint-Arnaud. Tome Second. A Paris, Michel Lévy Frère
- Munsell 1985:** Munsell, F. Darrell. The unfortunate Duke: Henry Pelham, Fifth Duke of Newcas
- NYDT 1854:** New-York Daily Tribune, Vol. XIV, No 482, Wednesday, September 13, 1854.
- Russell 1858:** Russell, W. H. The British expedition to the Crimea. LL.D. the "Times" Special C
- Slade 1867:** Slade, Rear-Admiral Sir Adolphus. Turkey and the Crimean war: a narrative of hi
- Vretos 1856:** Vretos. André Papadopoulo. La Bulgarie ancienne et moderne: Sous le rapport
- Woods 1855:** Woods, N. A. The Past Campaign: A Sketch of the War in the East, from, the De

СПИСЪК НА ИЛЮСТРАЦИИТЕ

1. Варна през 1854 г. - общ изглед.
2. Principal Street in Varna. Arrival of the Staff. // The Illustrated London News, № 691. Vol. XXV, July 8
3. The Sea Port Gate, Varna. Turkish Soldiers mound Shot and Shell for transport to Schumla. // The Illu
4. Varna - Public Fountain. // The Illustrated London News, № 690. Vol. XXIV, July 1, 1854, p. 612.
5. Varna after the recent fire. // The Illustrated London News, № 701, Vol. XXV, September 9, 1854, p. 2

{backbutton}